

Dēsertum

UN PROJETE D'OSKAR LUKO

UN BUIT COMPLETAMENT PLE

La Introducció

Dēsertum: Originalment del llatí, “lloc abandonat”.

En Euskera *deserritu*, DES: prefix negatiu “el contrari de”, **ERRI:** “lloc, poble, pàtria o destinació”, **tu:** “acció de”, és a dir, **fer que algú no tingui un lloc: “desterrar” o que alguna cosa no sigui un lloc: “desertificar” o “despoblar”.**

El desert és el lloc que ha estat abandonat per la fertilitat, el flux, l'exuberància, convertint-se en un lloc no apte per a la vida.

Són en suma “deserts absoluts” els espais dels quals la vida s'ha retirat de manera natural. Per això mateix, el desert és per definició lloc d'exili, destinació de l'expulsió de tots els bocs expiatoris, i lloc d'auto-exili (la paraula “anacoreta”, que es refereix als primers monjos solitaris que establien les seves ermites en els erms més inhabitable, abruptes, horribles o àrids), significa en grec “el que s'ha apartat”. Com El monjo enfront de la mar de la pintura de Friedrich.

Són en canvi “deserts antropògens” els llocs abocats a la indeterminació per una sostracció deliberada dels mons de vida que els ocupaven. La topografia de les ciutats d'occident està àmpliament ulcerada per aquestes extensions d'abandó i inutilització (velles zones industrials, descampats, solars tapiats, recintes de Expos abandonades, barris erms i deixats de la mà de déu, estacions de metro inhabilitades. etc.), on la vida sol germinar de la forma més espinosa (generalment en direccions de malestar social, crim, orfandat institucional).

Els deserts “inaparents”: llocs dels quals la vida s'ha retirat (i que només una forçadora semàntica pot descriure com a “llocs de vida”) malgrat presentar-se allí en la forma d'una bullícia incondicional. Molts dels emplaçaments que Marc Augé descriu com no-llocs: espais on l'ésser humà roman anònim (estacions, aeroports, centres comercials) són deserts de nou encuny, que es disfressen d'una aparença, d'un espectacle de prosperitat dinàmica.

La Introducció

Haludovo Palace Hotel Croatia
AP Photo/Darko Bandic

La vida pot absentar-se per raons pròpies d'un lloc; o pot absentar-se per “extracció”: la desertificació o desforestació de vastos sectors del planeta és invariablement conseqüència de la voracitat extractiva d'unes certes corporacions.

Trobada emblemàtica que el nou model de metròpolis es materialitzi en ciutats com Dubai o Abu Dhabi: deliris ultramoderns fets únicament d'autopistes i gratacels aïllats (ciutats per les quals ningú es passejaria), sorgits en els mateixos deserts que una indústria extractiva sense escrúpols ha convertit en mines d'or.

L'últim dels deserts (i el més ambivalent) és el que viu cada subjecte al recórrer qualsevol espai com si creués un desert, per molt abarrotat que aquest espai s'antulli. La tecnologia ens ofereix mil ocasions d'auto-isolament enmig de la bullícia: i pot ser que l'autoalienació en la distracció (per exemple en la distracció dels dispositius) sigui un dels escenaris dominants de anacoresis mental: l'altre escenari possible és el d'un auto-exili voluntari i contemplatiu en la realitat: donar-se la benvinguda a això que Zizek diu “desert del real”, que es converteix per tant en un espai observatori de errància: de lucidesa basada a perdre's.

La Proposta

Captura Cendres

DESERTUM consisteix en la realització d'una sèrie de **Screendance** de vuit capítols, de vuit minuts cadascú, que investiga el desert com concepte a través del moviment corporal, la dansa i la relació d'un cos amb el seu entorn.

Ara mateix són innumerables els creadors i creadores que investiguen i adopten aquest format com el seu motiu de recerca i creació, i són també molts els festivals de cine que disposen d'un apartat dedicat a les **Screendance**, fins i tot hi ha molts festivals i plataformes digitals dedicades exclusivament a promocionar aquest tipus d'obres d'art.

Considerem que la relació entre dansa i desert és fonamentalment una topologia: la dansa seria en suma la reacció adaptativa d'un cos al elevat potencial de desorientació i desmaterialització d'un lloc que no té ni camins ni objeccions. Els excessos d'un cos de desaparegut per a "desaparèixer" en la llum plena, sense tamisos, d'una gran superfície exposada. Finalment, el desert és per definició el lloc on renunciar a moure's tan sols pot significar morir; pel

desert sempre et mouràs com si estiguessis escapant-te d'ell, encara que no hi hagi escapada possible.

El personatge de **Desertum**, com un anacoreta, es distancia de si mateix, de la seva definició com a membre social i civilitzat, per paradoxalment, acostar-se a si mateix; i aquest cos jura despullar-se de les capes pesades d'un progrés tòxic a través de l'ocupació del desert, i tracta de penetrar, enfonsar-se en el sec i àrid, i invoca aquesta explosió joiosa per mitjà d'una dansa feta cos, per a fondre's i confondre's de nou amb la natura a la qual pertany, convertir-se en cendres i brollar de nou i ressuscitar.

La dansa és també una espècie d'encarnació complexa de les temporalitats que nien en l'aspecte aparentment "terminal" dels deserts. Tots els deserts actuals van ser, en algun moment, oceans bulliciosos, selves luxurioses, civilitzacions monumentals. La dansa dona forma també a aquesta imatge de la vida que, en algun moment, es va moure (i que potser continua movent-se) en els secrets d'un paisatge mort.

Els Objectius

Església de Sant Romà de Sau (Vilanova de Sau)
CC BY-SA by Amadlvarez

- Transmetre un missatge de responsabilitat amb el que fem o deixem de fer i la repercussió d'aquestes actes cap a nosaltres, cap a la societat i cap al mediambient.
- Investigar sobre aquests llocs **DESERTUM**, mostrar-los i obrir una finestra per qüestionar-nos sobre la seva necessitat i les seves possibilitats, sobre com aquest lloc són un potencial de vida tal com va passar durant la pandèmia, on aquests llocs ràpidament van ser envaïts per formes de vida exiliades.

La Metodología

A building invaded by sand dunes in Kolmanskop
Kanuman/Shutterstock

- Recerca dels llocs **DESERTUM**, llocs abandonats, segon les diverses maneres d'entendre el concepte, que puguin ser ocupats i envaïts per la dansa. Seran les localitzacions on es desenvoluparan el rodatge.
- El performer/director investiga sobre la proposta i selecciona el material corporal i de moviment, i dissenya la coreografia a la sala d'assaig.
- Es reuneix l'equip per organitzar el calendari i producció del rodatge.
- Durant cinc 7 dies rodarem el material filmogràfic.

- Es reunirà l'equip d'edició i disseny de so amb el director per planificar l'enfocament del Screen-dance.
- L'editor i el dissenyador de so treballaran amb el material supervisat pel director.
- El dissenyador gràfic crearà els crèdits, cartells i tot el material de difusió.
- El distribuïdor aplicarà als festivals oportuns i gestionarà els espais de projecció.

Per una banda, la sèrie de capítols **DESERTUM**, constituirà una **instal·lació susceptible de ser exposada a galeries i museus**, generant un marc d'interpellació directa cap als espectadors.

Per una altra banda, generarà una **veta de SÈRIES dedicades a les arts**, que podrien ser oferides dins del catàleg d'una plataforma digital.

Desertum serà una sèrie dedicada a la dansa, que no només busca en la forma, l'estètica i l'estilització el fi del seu art, sinó que vetlla perquè

contengui un missatge profund i necessari, com en aquest cas el canvi climàtic, el mediambient, a més a més de qüestionar-nos sobre la idea de progrés, les relacions socials, l'ocupació dels espais públics, la utilització dels recursos naturals per obtenir un benefici privat, el disseny dels espais com llocs destinats a ser habitats...

Per mig del concepte **desertum**, i a través d'una obra bella, necessària i una estructura dramàtica no narrativa, incideixi, pertorbi i commogui a l'espectador d'una manera no paternalista, ni moralista, sinó emocional i visceral.

DESERTUM es un projecte que neix del impuls de CENDRES.

Durant 2023 vaig rebre l'encàrrec d'Oxfam Intermon de realitzar una performance en format audiovisual, es va dir CENDRES i ara està girant per festivals de tot el món.

A partir d'aquest impuls vull dur a terme una sèrie de vídeo-dances, m'agradaria arribar a 8 capítols.

Curtmetratge creat com relatoria performativa/ audiovisual en resposta a la I jornada de COURAGEOUS CONVERSATIONS ON CLIMATE CHANGE, organitzada des d'Oxfam Intermón.

Es va projectar per primera vegada al **DISSENY HUB BARCELONA**, durant el Festival **FIXING THE FUTURE 2023**.

SINOPSIS: Un home ascendeix per un paisatge àrid i inhòspit, buscant el lloc adequat per a realitzar el seu íntim i personal ritu d'expiació, com a necessitat vital de reconexió amb el seu entorn i el seu present.

L'escolta com a acció per a entrar en sintonia, en harmonia o dissonància. Escoltar, parar esment. L'escolta com a acció activa. En escoltar el teu estat canvia, el teu sentir canvia, la teva forma canvia, i apareix una dansa en relació amb l'estímul, el teu cos s'obre, es torna disponible, el teu cos anhela ser modificat per allò que rep, si no hi ha canvi, no hi ha escolta.

Duració: 7'28"

Pots veure **CENDRES** aquí.

Direcció i Interpretació:

OSKAR LUKO

Direcció de fotografia i Edició:

LLUIS MIRAS

Disseny de so i Música original:

ARNAU MUSACH

Producció:

BLANCO ROTO

AGRAÏMENTS

Laia Ricart i La caseta del Romeu

Marta Romero Coll i Produccions Minimes

Pep Musach i El Refugi.art

[Enlace a IMDB](#)

Oskar Luko

Captura Cendres

Soc performer, ballarí i actor.

He desenvolupat el meu ofici més personal en l'àmbit de la performance i la relació amb el cos i l'entorn.

Soc membre de la companyia **Kabia Teatre**, col·laborador a **Ars Performance lab.** i fundador de **cia. Blanco Roto** em vaig interessar per les arts performatives del moviment i vaig aprofundir en el seu desenvolupament en diferents pràctiques: **Body Weather**, **Viewpoints**, **Art as a Vehicle**, **Kobayashi Ryu Aikido** i **Dansa contemporània**.

He treballat com a intèrpret en múltiples espectacles de teatre i dansa, com: DECIR LLUVIA Y QUE LLUEVA, LA NOCHE ARABE, DOCE, SUZ, C/ HOSPITAL AMB ST. JERONI, KREOL JOURNEY, LA RUTA, THE NOT-SO-GREEN MAN...

Habitualment he realitzat accions conjuntament amb músics relacionats amb la música contreta, la improvisació lliure i la música ambiental. Uns exemples són: TO BE HIGH, la col·lecció dels BASICS#, INSTAL·LACIÓ PER LA SUBLIMACIÓ D'UN COS, EL MÍTING... i habitualment soc convidat a esdeveniments de Free Impro, com en el cas del festival MMI, en el SO i COS del Centre d'Art Santa Mònica o el Cicle d'Art Improvisat.

També estic relacionat amb el cinema i els audiovisuals a través de l'acting-coach on preparo i acompanyo a persones que no són actors a crear una proposta actoral quan són escollits per portar a cap un personatge al cine o TV.

En aquest moment acabo de dirigir i protagonitzar **CENDRES** on crec que he aconseguit unir d'una manera interessant, aquestes dues besants de la meva professió, els audiovisuals i la dansa.